

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Don Boscollege te ZWIJNAARDE

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 112144-38604

Instellingsnummer 38604

Instelling Don Boscollege

Directeur Eddy De Schryver

Adres Grotesteenweg-Noord 113 - 9052 ZWIJNAARDE

Telefoon 09-221.46.48

Fax 09-220.68.91

E-mail info@dbz.be

Website <http://www.dbz.be>

Bestuur van de instelling VZW Don Bosco Onderwijscentrum

Adres Don Boscolaen 15 - 3050 OUD-HEVERLEE

Scholengemeenschap SGKSO De Bron Gent-Zuid

Adres Emiel Clauslaan 121 - 9800 DEINZE

CLB Vrij CLB Regio Gent

Adres Holstraat 95 - 9000 GENT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 26-10-2015, 27-10-2015, 28-10-2015, 29-10-2015, 30-10-2015

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 30-10-2015

Datum bespreking verslag met de instelling 30-11-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Marina DROESSAERT

Teamleden Geert POLFLIET, Ludo POTTIER, Wouter SCHELFHOUT, Erik
VAN NIEUWENHUYZE, Veerle VONDERLYNCK, Liesbet
WAUMANS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 Aardrijkskunde in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2012/7841/023)	8
4.1.1.2 Chemie en fysica in aso tweede graad in de studierichting Wetenschappen (leerplannen D/2012/7841/063 en D/2012/7841/009)	9
4.1.1.3 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan D/2006/0279/050) en in aso derde graad in de studierichting Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (leerplan D/2006/0279/051)	12
4.1.1.4 Frans in aso tweede en derde graad (leerplannen D/2012/7841/007, D/2014/7841/004 en D/2014/7841/005)	14
4.1.1.5 Grieks in aso tweede graad in de studierichting Grieks-Latijn (leerplan D/2013/7841/002)	16
4.1.1.6 Latijn in aso derde graad in de studierichtingen Grieks-Latijn, Latijn-moderne talen, Latijn-wetenschappen en Latijn-wiskunde (leerplan D/2006/0279/038)	19
4.1.1.7 Lichamelijke opvoeding in aso tweede en derde graad (leerplannen D/2010/7841/022 en D/2008/7841/039)	21
4.1.1.8 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	23
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	24
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	25
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	25
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	26
5.1 Aanvangsbegeleiding	26
5.2 Leerbegeleiding	27
5.3 Evaluatiepraktijk	29
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	31
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	33
7.1 Wat doet de school goed?	33
7.2 Wat kan de school verbeteren?	33
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	34
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	34

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

Het Don Boscollege (instellingsnummer 38604) en het Don Boscollege Eerste graad (instellingsnummer 112144) vormen een pedagogisch geheel dat gelegen is op eenzelfde campus te Zwijnaarde. De onderwijsinspectie kan - om juridische redenen - enkel verslag uitbrengen per schoolnummer. Om een volledig beeld te krijgen van het aanbod en de schoolwerking is het noodzakelijk om de verslagen van de twee schoolnummers door te nemen. In deze verslagen zijn de onderdelen 1, 2, 4.1.2, 4.1.3, 4.2, 5 en 6 identiek. Omwille van de eenheid in schoolwerking en schoolorganisatie wordt het pedagogisch geheel in de verslagen 'de school' genoemd.

2 SAMENVATTING

Het Don Boscollege en het Don Boscollege Eerste graad vormen een pedagogisch geheel dat gelegen is op eenzelfde campus te Zwijnaarde, aan de Gentse zuidrand. Het studieaanbod omvat een eerste graad met een A-stroom en een brede waaier aan studierichtingen binnen het aso. Sinds 1 september 2015 biedt de school in de tweede graad de studierichting Sportwetenschappen aan.

De school heeft omwille van haar ligging een veeleer homogene en kansrijke leerlinginstroom. Ze slaagt erin om de meeste leerlingen vlot te doen doorstromen en succesvol te laten starten in het hoger onderwijs. Het studiesucces van afgestudeerde leerlingen ligt rond het Vlaamse gemiddelde voor de professionele bacheloropleidingen en hoger voor de academische bacheloropleidingen.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering goed respecteert en dat ze voldoende aandacht schenkt aan de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. De vakoverschrijdende eindtermen van de contexten 'lichamelijke gezondheid en veiligheid' en 'mentale gezondheid' krijgen een kwaliteitsvolle invulling via projecten en meerdere vakken.

Het erkenningsonderzoek kwam verder tot stand op basis van een representatief staal van het onderwijsaanbod. In de tweede en de derde graad voldoet de leerplanrealisatie in de onderzochte studierichtingen voor aardrijkskunde, chemie, economie, Frans, fysica, Grieks, Latijn en lichamelijke opvoeding. De realisatie van de onderzoekscompetentie in de pool Moderne talen is een voorbeeld van goede praktijk. In de eerste graad A-stroom voldoet de leerplanrealisatie voor aardrijkskunde, klassieke studiën, Latijn en natuurwetenschappen. De leerplanrealisatie voldoet in die graad niet voor lichamelijke opvoeding.

Het kwaliteitsonderzoek tijdens de doorlichting omvatte de aanvangsbegeleiding, de leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk. Van beginnende personeelsleden verwacht de school engagement voor haar pedagogisch project. Ze investeert sterk in hun aanvangsbegeleiding, die gericht is op het vlot instromen in de schoolwerking en het aanzetten tot blijvend professioneel reflecteren. Er is een uitgebreid en gefaseerd begeleidingstraject waarbij de schoolleiding, het middenkader en de vakgroep van de nieuwe leraar betrokken worden. Ook het schoolbestuur en de scholengemeenschap spelen een rol. Begeleiding en evaluatie verlopen gescheiden en over de procedures is er heldere communicatie. In de aanvangsbegeleiding staan de schoolvisie, de leerlingenbegeleiding, de leerplanrealisatie, de leerlingenevaluatie, het klasmanagement en de contacten met ouders centraal.

De schoolleiding brengt de effecten van de aanvangsbegeleiding niet systematisch in kaart, maar via lesbezoeken en gesprekken heeft ze wel een duidelijk zicht op het functioneren van de beginnende leraren. Ze stimuleert met succes het bijwonen van elkaars lessen om het collegiaal leren te versterken.

De leerbegeleiding past in een sterk uitgebouwd zorgbeleid, dat zich zowel op preventie als op remediëring richt. De school ondersteunt de leerbegeleiding met heel wat maatregelen. Op schoolniveau leidt het doelgerichte oriënterings- en remediëringsbeleid tot een hoog aantal A-attesten. Voor de vakgebonden leerbegeleiding rekent de schoolleiding op vak- en klasleraren. De kwaliteitsbewaking ervan vertrouwt ze toe aan de vakgroepen. Het onderzoek op vakniveau wijst uit dat de meeste leraren de leerbegeleiding ter harte nemen, maar dat dit nog vaak individueel wordt ingevuld. De vakgroepen spelen nog niet voluit hun coördinerende en kwaliteitsbewakende rol.

De school werkt sedert een drietal jaar doelgericht aan de herziening van haar evaluatiebeleid. Ze wil de evaluatiepraktijk leerplangerichter maken, beter integreren in het leerproces en de evaluatiemomenten werkbaarder spreiden. Het directieteam vertrekt hiervoor van een duidelijke visie, die is uitgewerkt in concrete doelen. Een aantal doelen op schoolniveau is reeds bereikt. De planning voor de evaluatiemomenten is eenvoudiger geworden en de spreiding van de beoordelingsmomenten is haalbaarder voor de leerlingen. De schoolleiding ondersteunt het lerarenteam bij het in de praktijk brengen van de nieuwe visie. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat voor de meeste onderzochte vakken voldoende leerplangericht geëvalueerd wordt. Toch zijn er nog vak- of leraarafhankelijke verschillen en is er nog ruimte om de op gang gebrachte dynamiek te veralgemenen.

Het directieteam getuigt van een degelijk beleidsvoerend vermogen. De beleidsvisie vertrekt van het pedagogisch project, dat jongeren wil later groeien in vrijheid en zich richt op verantwoordelijkheid, verbondenheid en zingeving. Het pedagogisch project krijgt niet alleen vorm in de lessen, maar ook tijdens een ruim aanbod aan middagactiviteiten en extramurale initiatieven waar leraren en leerlingen elkaar ontmoeten in sport, spel en cultuur. De schoolleiding investeert in mensen en middelen om haar visie waar te maken. Ze communiceert helder en beslissingen komen tot stand in overleg met vele betrokkenen. Ze slaagt erin het schoolteam sterk te betrekken bij de schoolwerking en een aangenaam en open schoolklimaat te creëren.

De school verzamelt en analyseert systematisch gegevens die ze gebruikt om haar kwaliteit te bewaken en haar werking waar nodig bij te sturen. Ze stelt zich ook open voor externe beoordelingen en feedback. Het kwaliteitsdenken vindt geleidelijk ook ingang bij de vakgroepen, maar dit vertaalt zich niet altijd in gezamenlijke doelgerichtheid. De vakgroepen fungeren nog te weinig als leer- en werkgemeenschappen voor gezamenlijke leerplanstudie en reflectie over het onderwijsproces. Om ervoor te zorgen dat leraren minder individueel handelen en hun expertise delen, zullen de vakgroepen meer moeten aangestuurd en opgevolgd worden.

De inspectie formuleert een gunstig advies voor het Don Boscollege en een beperkt gunstig advies voor het Don Boscollege Eerste graad, op grond van het tekort in de leerplanrealisatie voor lichamelijke opvoeding. De school respecteert de onderwijsreglementering en ze schenkt voldoende aandacht aan de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 2 ASO Economie	Frans, lichamelijke opvoeding	economie
Graad 2 ASO Grieks-Latijn	Frans, lichamelijke opvoeding	Grieks
Graad 2 ASO Latijn	Frans, lichamelijke opvoeding	
Graad 2 ASO Wetenschappen	chemie, Frans, fysica, lichamelijke opvoeding	chemie, fysica
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Frans, lichamelijke opvoeding	economie, Frans
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	Frans, lichamelijke opvoeding	economie
Graad 3 ASO Grieks-Latijn	Frans, lichamelijke opvoeding	Latijn
Graad 3 ASO Grieks-wiskunde	Frans, lichamelijke opvoeding	
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	Frans, lichamelijke opvoeding	Frans, Latijn
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	aardrijkskunde, Frans, lichamelijke opvoeding	aardrijkskunde, Latijn
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	Frans, lichamelijke opvoeding	Latijn
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	aardrijkskunde, Frans, lichamelijke opvoeding	aardrijkskunde, Frans
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde	Frans, lichamelijke opvoeding	Frans
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	aardrijkskunde, Frans, lichamelijke opvoeding	aardrijkskunde

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Aardrijkskunde in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2012/7841/023)

Voldoet

De meeste leerplandoelen worden kwaliteitsvol aangeboden. De evaluatie is betrouwbaar. De leerbegeleiding is sterk.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Alle thema's komen aan bod. De klemtoon wordt evenwel gelegd op de fysieke thema's. Deze omvatten, naast doelen van de basisvorming, ook deze die gekoppeld zijn aan de realisatie van de specifieke eindtermen voor de pool Wetenschappen. Ze worden diepgaand behandeld. De geografische excursie wordt aangeboden. De realisatie van de onderzoekscompetentie wordt door de andere wetenschapsvakken opgenomen. De socio-economische thema's, nl. 'Verstedelijking en ruimtelijke ordening' en 'Draagkracht en mondiale verschuivingen', kregen vorig schooljaar minder aandacht waarbij niet alle doelstellingen behandeld werden. De planning voor het huidige schooljaar is aangepast zodat een evenwichtiger aanbod mogelijk wordt. De vordering spoort met deze planning. Het aanbod is sterk uitgewerkt op basis van ICT-gebruik. Daarbij zijn de themaoverschrijdende doelstellingen met betrekking tot onderzoeks- en ICT-vaardigheden, toepassing van geografische informatiesystemen en de maatschappelijke rol van de geografie kwaliteitsvol uitgewerkt. Dit aspect is een voorbeeld van goede praktijk.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Het vaklokaal is opgevat als een computerklas waarin elke leerling over een computer beschikt en grootbeeldprojectie centraal staat. Deze worden voortdurend gebruikt. De digitale taken worden door de leerlingen geüpload. Door het ontbreken van een schrijfvak is het construeren van figuren en schema's die niet digitaal voorbereid zijn, weinig comfortabel. De afwezigheid van permanent beschikbare wandkaarten bemoeilijkt de opbouw van het wereldbeeld en het lokaliseren van plaatsen op onverwachte momenten.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie berust op taken en grote overhoringen. De opdrachten en vragen zijn duidelijk geformuleerd. Ze gaan in voldoende mate uit van de leerplandoelstellingen en peilen vooral naar inzicht en naar vaardigheden. Door de hiaten in het aanbod zijn de socio-economische thema's ook onvoldoende opgenomen in de evaluatie. De puntenverdeling en telling is steeds aanwezig. Voor de taken is er een beoordelingsblad met transparante quoterings en feedback.

Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leerlingen beschikken over een duidelijke cursus. In de sterk digitale ondersteuning is het bronnenmateriaal omvangrijk, goed geselecteerd of van doelgerichte eigen makelij en actueel. Omdat de leerlingen niet alleen bij taken, maar ook tijdens de les de bronnen en animaties zelf manipuleren, blijven ze aandachtig en leren ze inzichtelijk. Tijdens dit leerproces krijgen ze voldoende ondersteuning, klassikaal en individueel. Ze weten duidelijk wat van hen verwacht wordt bij de evaluatie en kunnen rekenen op feedback.
Deskundigheidsbevordering <i>Vorming</i> <i>Overleg</i>	De vak- en ICT-deskundigheid in de vakgroep is hoog. De leden werken nauw samen om het aanbod te optimaliseren en om gelijkgericht te werken. De inspanningen die daarbij geleverd worden, zorgen voor beklijvend aardrijkskundeonderwijs dat een voorbeeld is van de maatschappelijke relevantie van het vak.

4.1.1.2 Chemie en fysica in aso tweede graad in de studierichting Wetenschappen (leerplannen D/2012/7841/063 en D/2012/7841/009)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet. De meeste leerplandoelstellingen worden aangeboden en de uitrusting ondersteunt de leerplanrealisatie. De leerbegeleiding is afgestemd op de noden van de leerlingen.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Voor chemie is het onderwijsaanbod volledig en wordt de beschikbare lestijd evenwichtig gespreid over de leerinhouden. Het beheersingsniveau beantwoordt aan de verwachtingen van het leerplan. De lespraktijk richt zich op de algemene doelstellingen die ervaringsgericht en onderzoekend leren vooropstellen. Er is veel aandacht voor het juiste gebruik van het vakjargon en voor het verankeren van de basisbegrippen. De visuele ondersteuning bij het aanbrengen van nieuwe concepten is sterker in het eerste dan in het tweede leerjaar. De eindtermen over wetenschap en samenleving krijgen invulling door het bespreken van chemische toepassingen in het dagelijks leven.
---	---

Voor fysica was vorig schooljaar het aanbod onvolledig in twee van de vijf lesgroepen van het tweede leerjaar. Omwille van frequente lesuitval werden zowel de kennisgerichte als de vaardigheidsgerichte doelstellingen er te oppervlakkig aangeboden, waardoor het beheersingsniveau niet overeenstemde met de verwachtingen in het leerplan. In de drie overige lesgroepen was het aanbod kwaliteitsvol afgestemd op het leerplan. Dit schooljaar wijzen de vaststellingen tijdens de doorlichting op een leerplangerichte aanpak in alle lesgroepen.

De lessen vertrekken vanuit de waarneming en bevorderen ervaringsgericht en onderzoekend leren. Er is zorg voor het verankeren van de basisbegrippen en het correct leren gebruiken van het vakjargon. Beeldmateriaal en demonstratieproeven visualiseren nieuwe begrippen en hun toepassingen. Door de leerinhouden contextrijk aan te bieden, krijgen de leerplandoelstellingen over wetenschap en samenleving ruim invulling.

In beide vakken leren de leerlingen tijdens de leerlingenpractica aspecten van de natuurwetenschappelijke methode toepassen. Ze werken de meeste practicumopgaven uit volgens de OVUR-methodiek (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren en reflecteren). De practicumopdrachten zijn verschillend per leraar. Ze variëren van een meer klassieke aanpak tot opdrachten waarbij de nadruk ligt op het zelfstandig leren verwerven en verwerken van informatie, ook langs digitale weg. De vakgroepen chemie en fysica werkten nog geen leerlijn uit om de onderzoekscompetentie van de leerlingen geleidelijk te laten groeien.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting volstaat voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. De leermiddelen worden geregeld geactualiseerd en zijn aangepast aan de vereisten in de leerplannen. De wetenschapslokalen zijn minstens uitgerust met een demonstratietafel, nutsvoorzieningen en mogelijkheden om ICT vlot te integreren in de lessen. Voor het organiseren van leerlingenproeven in een aangepast lab zijn lokaalwissels noodzakelijk, wat van de leraren een creatieve aanpak vereist. De beschikbare ruimte in de lokalen is doorgaans krap in verhouding tot de omvang van de lesgroepen. De leraren zetten de uitrusting doelgericht in, al benutten ze nog niet ten volle de mogelijkheden van het digitale platform. Tijdens demonstratie- en leerlingenproeven leren de leerlingen veilig en verantwoord omgaan met producten en materiaal.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De vakgroepen chemie en fysica hebben de voorbije jaren inspanningen geleverd om de leerlingenevaluatie beter af te stemmen op de leerplandoelstellingen. De leraren slagen erin om de leerinhouden evenwichtig in de evaluatie op te nemen en om er zowel kennis, vaardigheden als toepassingen in te verwerken. Ze nemen echter nog vaker de leerinhouden dan de leerplandoelstellingen als uitgangspunt voor het opstellen van vragen. Het beheersingsniveau van de vragen beantwoordt wel grotendeels aan de verwachtingen van het leerplan.

In de twee lesgroepen van het tweede leerjaar waar vorig schooljaar veel lesuitval was voor fysica, vertoonde de evaluatie dezelfde hiaten als het aanbod. Het beheersingsniveau van de toetsing was bovendien te laag.

De evaluatiecriteria op overhoringen en andere taken en examens zijn transparant. Dat is niet het geval voor de leerlingenpractica. De beoordeling ervan verschilt per leraar. Er zijn significante verschillen in de mate waarin het proces, de vaardigheden en de vakgebonden attitudes worden meegenomen in de beoordeling.

Vanaf dit schooljaar hervormt de school het evaluatiesysteem. Ze wil de evaluatiepraktijk meer afstemmen op de verwachtingen in de leerplannen en de evaluatie beter inbedden in het leerproces. Door het invoeren van twee vaste examenperiodes voor alle vakken kan de gegevensverzameling over de eindleerstof gestructureerder verlopen.

Leerbegeleiding De leerbegeleiding is gericht op zowel preventieve als curatieve aspecten. De leeromgeving is stimulerend en veilig. In de lessen krijgen de leerlingen ruime kansen tot actieve inbreng, die ze doorgaans enthousiast benutten. De lesopbouw en het cursusmateriaal zijn gestructureerd. De leerinhouden situeren zich in herkenbare contexten en er is veel aandacht voor visuele ondersteuning bij het aanbrengen van nieuwe begrippen. Het cursusmateriaal voor chemie in het tweede leerjaar is weinig beeldrijk. Het bevat een aantal verouderde toepassingen en is ook in functie van het vakjargon aan actualisering toe.

*Preventief
Curatief*

De mate waarin leerstrategieën en verantwoordelijkheid voor het eigen leren worden aangebracht, verschilt per leraar. Er zijn duidelijke afspraken over de verwachtingen voor taken en toetsen. De leraren respecteren de schoolafspraken rond stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen. Voor het corrigeren van taalfouten in de leerlingentexten is er niet altijd de nodige aandacht.

De leerlingen krijgen voldoende feedback op hun leerprestaties. Er zijn klassikale en individuele remediëringsinitiatieven die gericht zijn op extra toelichting bij de leerinhouden. Bij leerlingen met zwakke resultaten volgen de leraren het studieproces nauwer op.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking gebeurt gescheiden per vak, maar er is ook overkoepelend overleg. Er is ondersteuning door de schooleigen pedagogische begeleidingsdienst en voor natuurwetenschappen in de eerste graad is er een schooloverstijgende vakgroep op het niveau van de scholengemeenschap. Die vormt een rijk forum voor het uitwisselen van ervaringen.

*Beginsituatieanalyse
Vorming
Overleg*

De vakgroepwerking omvat zowel praktische als pedagogisch-didactische thema's. Er is overleg rond leermiddelen, lesmateriaal en didactische uitstappen. Het uitwerken van verticale leerlijnen voor het aanleren van onderzoeksvaardigheden is in ontwikkeling en ook het evalueren van vaardigheden en attitudes was de voorbije jaren een aandachtspunt. Zo is er meer aandacht gekomen voor leerplangericht evalueren en voor meer ICT-integratie in de lessen.

Er is veel individuele deskundigheid aanwezig en de meeste leraren scholen zich geregeld bij. Ervaringen en expertise worden spontaan uitgewisseld, maar het overleg leidt niet altijd tot concrete afspraken voor een gelijkgerichte aanpak. De leraren staan open voor collegiaal leren en het bijwonen van elkaars lessen, maar brengen hun voornemens hierover nog niet in de praktijk.

4.1.1.3 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan D/2006/0279/050) en in aso derde graad in de studierichting Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (leerplan D/2006/0279/051)

Voldoet

Het onderwijsaanbod voldoet. De evaluatiepraktijk is voldoende evenwichtig en volledig.

Onderwijsaanbod	Conform de verwachtingen van het leerplan ontwikkelen de leerlingen inzicht in de belangrijkste economische concepten en in hun onderlinge verbanden. In de tweede graad zorgen de leraren voor bijkomende toepassing en inoefening van deze inzichten via enkele opdrachten. In de derde graad is dit vooral het geval bij het onderdeel bedrijfswetenschappen. De leerlingen werken in het eerste leerjaar van de derde graad aan een ondernemingsplan waarbij een aantal leerplandoelstellingen op een geïntegreerde wijze aan bod komen. Dit gebeurt tevens in het kader van het werken aan onderzoekscompetentie (OC). Bij het deel algemene economie is de aanpak meer theoretisch gericht. Toch werken de leraren ook hier aan het door het leerplan vooropgestelde beheersingsniveau via diepgaande en afwisselende onderwijsleergesprekken, discussies en een stellingenspel. Al bij al blijft het activeren van de leerlingen via opdrachten, in lijn met de verwachtingen van het leerplan, echter nog veeleer beperkt.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De vakgroep besteedt voldoende aandacht aan de integratie van actualiteit, waardoor het realiteitsgerichte karakter van de leerplanrealisatie op relevante wijze wordt verhoogd. Dit gebeurt zowel vanuit actualiteitsopdrachten als vanuit het tijdens de lessen inspelen op het nieuws. Hierbij komen een aantal competenties aan bod, zoals gericht informatie zoeken, het linken van actualiteit aan behandelde thema's, het wekelijks presenteren en bediscussiëren van informatie. Toch heeft de vakgroep hierbij nog onvoldoende zicht op de evolutie qua aanpak binnen een leerlijn.

De vakgroep verhoogt op enkele momenten het realiteitsgerichte karakter van de lessen via een bedrijfsbezoek, het uitnodigen van jonge starters of andere sprekers. Er is echter nog geen structurele aanpak die ervoor kan zorgen dat dit jaarlijks per graad aan bod kan komen.

Via een geheel van relevante opdrachten, zowel in de tweede als de derde graad, gaat er voldoende aandacht naar het werken aan OC. Het gericht leren stellen van een afgebakende onderzoeksvraag (SET 17) waarbij leerlingen tot een antwoord kunnen komen door de verzamelde informatie ook gericht te ordenen en te bewerken (SET 16) komt pas in het tweede leerjaar van de derde graad ten volle aan bod en dit ook afhankelijk van de onderzoeksvraag die door de leerlingen werd gekozen. Ook de mate waarin standpunten met elkaar worden geconfronteerd (SET 18) verschilt sterk tussen de opdrachten over de verschillende leerjaren heen. Aangezien het werken aan de cesuurdoelen op het vlak van OC nog beperkt aan bod komt in de tweede graad dringt de verdere uitwerking van een leerlijn zich op. Er is een relevante vakoverschrijdende samenwerking met Nederlands bij het werken aan OC in het tweede leerjaar van de derde graad.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De uitrusting voldoet. De vakgroep heeft voldoende toegang tot ICT-infrastructuur, projectiemogelijkheden, een digitaal leerplatform en beschikt over voldoende ondersteunende leermiddelen. ICT wordt door de leraren echter met verschillende diepgang geïntegreerd. Deze integratie is mede afhankelijk van de mate waarin de leraren werken met opdrachten en van de verwachtingen die ze daarbij stellen aan de leerlingen. Hierdoor ontstaan er grote verschillen in de aandacht die besteed wordt aan bijvoorbeeld het leren maken van grafieken, het gebruik van een rekenblad, het verzorgen van een presentatie.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is voldoende evenwichtig, volledig en representatief voor de leerplandoelstellingen. Toetsen en examens peilen naar een geheel van reproduceerbare kennis, toepassingsvaardigheden en in wat mindere mate naar inzichten. Het beheersingsniveau van de vraagstelling in toetsen en examens is voldoende in alle leerjaren. De vraagstelling is voldoende eenduidig te begrijpen en de taal is aangepast aan het niveau van de leerlingen. De verhouding tussen de kleine toetsen, individuele werken en de thematische herhalingstoetsen als onderdelen van het dagelijks werk is nog onvoldoende transparant. De jaarresultaten van de leerlingen zijn overwegend goed en sporen met de resultaten bij de andere vakken. Aangezien het werken via opdrachten nog beperkt blijft bij de leerplanrealisatie, maakt dit aspect geen representatief deel uit van de totale evaluatie. Dit wordt deels goedge maakt door de evaluatie van het werken aan OC. Er gaat hierbij zowel aandacht naar inhoudelijke aspecten als naar een aantal vaardigheden. Er is beginnende aandacht voor procesevaluatie die leerlingen kan aanzetten tot een tussentijdse verbetering van het product. De evaluatiecriteria zijn echter onvoldoende transparant. Verder is er onvoldoende afstemming via een leerlijn voor de evaluatie van OC tussen de verschillende graden.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leraren ondersteunen het leerproces door een aantal kleine toetsen om de basisinhouden te laten beheersen af te wisselen met grotere thematische herhalingstoetsen. Dit zorgt ervoor dat leerlingen worden aangezet om te studeren, een tweede kans krijgen om te bewijzen dat ze de leerstof onder de knie hebben en goed voorbereid zijn op de examens. Dit heeft echter ook als gevolg dat leerlingen een drukke studieagenda hebben die blijvend bewaakt moet worden. De leraren wijzen de leerlingen erop hoe zij de leerstof kunnen instuderen. Na de toetsen is er voldoende aandacht voor feedback. Remediëring kan voor het grootste deel gebeuren tijdens de lessen. Toch voelen de leraren de grote klasgroepen aan als een belemmerende factor bij de ontwikkeling van binnenklasdifferentiatie, dit ook via activerende opdrachten. Indien nodig beslist de vakleraar zelf over bijkomende remediëring of gebeurt die na een bespreking in de klassenraad. De vakgroep neemt deze curatieve remediëring ter harte maar heeft nog weinig overlegd en afgestemd over hoe ze dit best kan aanpakken, ook gebruikmakend van een systeem van hertoetsen. In het geheel van de lesaanpak is er nog weinig aandacht voor het leren samenvatten.

Deskundigheidsbevordering

Overleg
Vorming

De leraren leveren inspanningen om de eigen deskundigheid te ontwikkelen en volgen – met verschillen per leraar - nascholingen. Toch bleef een meer pedagogisch-didactische gerichte nascholing, bijvoorbeeld op het vlak van activerend onderwijs, onderzoekscompetentie en evaluatie, beperkt. De vakgroep heeft een aantal formele overlegmomenten waarbij onderwerpen als de keuze van een leerboek en de invulling van het evaluatiebeleid aan bod komen. Tussen parallelcollega's begint de uitwisseling van didactisch materiaal en het samen uitwerken van examens op gang te komen. Toch heeft dit zich nog onvoldoende vertaald in gezamenlijk uitgewerkte leerlijnen op het vlak van activerende opdrachten, het werken aan en evalueren van OC, de integratie van ICT en leren leren binnen het lesverloop. Een verdergaande gezamenlijke professionalisering, het delen van expertise, het doorbreken van een individuele aanpak blijven hierdoor nog beperkt. Enkele leraren maken gebruik van het systeem van collegiale visitatie, maar dat is nog niet algemeen. De leraren zijn vragende partij voor een schooloverstijgende vakgroep, ook omdat het moeilijk blijkt om ondersteuning te vragen aan een vakspecifieke pedagogische begeleider.

4.1.1.4 Frans in aso tweede en derde graad (leerplannen D/2012/7841/007, D/2014/7841/004 en D/2014/7841/005)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is gericht op het bereiken van de eindtermen en de leerplandoelen. De evaluatie is voldoende representatief en valide. Ook de doelen met betrekking tot de specifieke eindtermen Moderne talen worden voldoende aangeboden en geëvalueerd.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

nZowel in de tweede als de derde graad is het onderwijsaanbod voldoende vaardigheidsgericht. Het verwerkingsniveau in beide graden sluit aan bij de vereisten van de leerplannen. Ook de keuze van lees- en luisterteksten is afgestemd op de tekstsoorten opgelegd door de leerplannen. De teksten worden meestal voldoende beoordelend behandeld. Er is aandacht voor narratieve en literair-artistieke teksten. De leraren scherpen de luistervaardigheid van de leerlingen aan door het consequente gebruik van het Frans als instructietaal. In de luisteroefeningen ontbreekt soms de opbouw van de luisterdoelen uit het leerplan. De leerlingen oefenen de schrijfvaardigheid in voldoende mate in. Maar vooral in de tweede graad gebeurt dat nog minder aan de hand van taaltaken. Globaal genomen is er voldoende aandacht voor spreek- en gespreksvaardigheden. In een aantal gevallen bieden de gekozen werkvormen minder kansen om de leerlingen deze vaardigheden systematisch te laten inoefenen. De aandacht voor vakattitudes en leerstrategieën is algemeen voldoende.

De leraren brengen grammaticale constructies doorgaans aan in functionele contexten. Dat geldt ook voor woordenschat, hoewel er nog sporen zijn van een vertaaldidactiek met gesloten verwerkingsopdrachten. De transfert naar meer betekenisvolle, authentieke, mondelinge of schriftelijke taaltaken gebeurt dus nog niet even systematisch door alle leraren. Binnen de kennisverwerving is er aandacht voor instructietaal, schooltaalwoorden en de interculturele

component.

Voor de profilering van de pool Moderne talen leveren de leraren inspanningen om het aanbod verder te verfijnen op maat van de specifieke eindtermen. Ze doen dit onder meer met een aangepast tekstaanbod en een apart vademecum. De realisatie van de eindtermen met betrekking tot de onderzoekscompetentie is een voorbeeld van goede praktijk. Via verregaande samenwerking met het vak Engels en een uitgewerkt afsprakenkader komen alle eindtermen geïntegreerd aan bod.

Het uitgebreide extra-curriculaire aanbod (onder meer uitstappen en studiereizen) draagt bij tot de motivatie voor het vak Frans, de interculturele vorming en de taalvaardigheid van de leerlingen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De meeste onderwijsdoelstellingen komen evenwichtig aan bod in de evaluatiepraktijk. De puntenverdeling in de examens en het dagelijks werk beantwoordt grosso modo aan de gewichten die het leerplan aan de verschillende kennis- en vaardigheidscomponent toekent.

Zoals in het aanbod, zijn er ook in de evaluatie nog sporen van contextarme woordenschat of vertalingen en grammatica. Het structureel en gefaseerd evalueren van de spreek- en gespreksvaardigheid vertoont hier en daar hiaten, wat samenhangt met de aangeboden werkvormen en overheersende evaluatiemethodiek voor spreken aan de hand van presentaties. Ten slotte blijft de evaluatie van de luistervaardigheid soms steken in het stellen van detailvragen, waardoor de doelen op structurerend en beoordelend niveau minder aan bod komen in de evaluatie.

Meer en meer gebruiken leraren overzichtelijke beoordelingskaders met deelcriteria en uitgewerkte normen voor de evaluatie van de vaardigheden. Dit resulteert in een behoorlijke transparantie voor de leerlingen en tot gelijkgerichtheid tussen de leraren van hetzelfde leerjaar of graad. Tussen de tweede en derde graad is deze consistentie minder uitgesproken. Zelf- en peerevaluatie met duidelijke criteria maken meer en meer deel uit van de beoordelingsmethodiek. Dit geldt minder voor procesevaluatie, hoewel ook daar goede voorbeelden van te vinden zijn, zoals in de beoordeling van de onderzoekscompetentie.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De leraren zorgen voor een stimulerend leerklimaat. De lessen verlopen gestructureerd en ordelijk. Er is afwisseling in de lesvormen. Begeleid zelfstandig leren wint aan belang. Leraren begeleiden de leerlingen in het leerproces en houden rekening met specifieke onderwijsbehoeften bij leermoeilijkheden. Het systematisch gebruik van de doeltaal als instructietaal door de leraar stimuleert de leerlingen, maar onderling spreken de leerlingen niet steeds Frans en sommige leraren laten zich nog verleiden tot spontane vertalingen naar het Nederlands.

De leraren geven mondelinge en schriftelijke feedback op taken en toetsen. De remediëringsmaatregelen zijn doorgaans afgestemd op de vastgestelde tekorten, hoewel er nog ruimte is voor verder differentiëring.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting beantwoordt aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. Er zijn taalklassen die uitgerust zijn met woordenboeken, internet, een multimedia-pc en een beamer. Het gebruik van de ICT-middelen varieert leraarafhankelijk. Soms gebruiken leraren de open leeromgeving of het computerlokaal om de ICT-eindtermen aan te bieden.

Voor een volwaardige integratie van ICT in de onderwijsleerpraktijk is de uitrusting veeleer beperkt. De school plant op korte termijn dan ook een uitbreiding van de ICT-middelen met een aantal tablets, wat de variatie in werkvormen ten goede moet komen. De aankleding van de klassen met didactisch of cultureel materiaal is schaars.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep vergadert geregeld. Het overleg wordt gekenmerkt door zinvolle reflecties en inhoudelijke diepgang. Het besef dat de eindtermen en de leerplandoelen het uitgangspunt moeten zijn in het onderwijsleerproces, is voldoende aanwezig in de vakgroep. Dit blijkt onder andere uit de opgestelde kruistabellen die de evaluatie van de vaardigheden voor de tweede graad in kaart brengt en de grondige leerplanstudie in de derde graad. De leraren ontwikkelen hun deskundigheid via onderling overleg, externe nascholingen en samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst.

De aandacht voor kwaliteitszorg is in de vakgroep aanwezig, maar steunt nog onvoldoende op een analyse van de leerlingenresultaten met het oog op het bijsturen van de eigen onderwijspraktijk, vooral in de tweede graad. Intensifiëring van overleg over alle graden en talen heen kan bijdragen tot de verdere uitwerking en verspreiding van de evaluatiepraktijk en de focus op taaltaken.

De leraren beschikken in elk geval over de nodige expertise en reflecterend vermogen om de kwaliteit van hun vakwerking verder te verhogen.

4.1.1.5 Grieks in aso tweede graad in de studierichting Grieks-Latijn (leerplan D/2013/7841/002)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet. De evaluatie is voldoende valide. De vereiste materiële middelen zijn beschikbaar.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerplaninhouden voor taal worden in voldoende mate gerealiseerd. Vanuit het tweede leerjaar van de eerste graad wordt een beperkt aantal leerinhouden grammatica overgeheveld naar de tweede graad. Die lacune wordt vlot weggewerkt, maar, rekening houdend met de zware grammaticale belasting in het leerplan van de tweede graad, is het belangrijk dat het leerplan in de eerste graad volledig wordt gerealiseerd. In de tweede graad is er wel overleg over de spreiding van de leerstof grammatica. Nieuwe leerinhouden worden, conform het leerplan en de methodiek van het leerboek, inductief aangebracht. Net zoals in de eerste graad gebeuren het verwerken en inoefenen ervan nog vaak buiten functionele context, met geïsoleerde morfologische oefeningen of losse zinnen. In het eerste leerjaar is er een globale aandacht voor het valentieprincipe uit het leerplan met gebruik van de correcte terminologie.

Het vocabularium wordt op traditionele wijze verwerkt via de dagelijkse studie in de woordenlijsten. Hierbij ligt de klemtoon vooral op systematiek, maar ook op het voortleven in moderne talen en woordverwantschap. De verwerking en de bevraging gebeuren evenwel eveneens buiten zins- en tekstverband.

In het eerste leerjaar voldoet de hoeveelheid gelezen teksten. In het tweede leerjaar wordt de leerplanlectuur aangevuld met een breed palet van auteurs uit andere genres en periodes. Er is evenwel binnen de vakgroep geen systematische lectuurmethode uitgewerkt. Er is alleen een document met een aantal doelstellingen en wenken uit het leerplan ter beschikking. In de praktijk hanteren de leraren de lineaire leesmethode, maar door gebrek aan systematiek gaat weinig aandacht naar onder meer de afbakening van woordgroepen en de valentiewaarde. Het leesproces verloopt over het algemeen vertaalgericht, met aandacht voor tekstbegrip en correct Nederlands. Door het (veelvuldig) hernemen van de vertaling komt bij de leerlingen het tekstbegrip veeleer tot stand uit het Nederlands dan uit de Griekse brontekst.

Cultuur is degelijk ingebed in de lectuur. In het eerste leerjaar verwerken de leerlingen zelf de historische, mythologische en geografische gegevens uit de tekst. In het tweede leerjaar worden de authentieke teksten degelijk ingeleid en besproken. Hierbij komen de diverse aspecten van het leduuronderwijs kwaliteitsvol aan bod. Het lesmateriaal is zeer verzorgd uitgewerkt.

Inzake de realisatie van de specifieke eindtermen over onderzoekscompetentie zijn er onder begeleiding van de leraren een aantal voorbereidende opdrachten, waarbij geoefend wordt met de verschillende fases van het leren onderzoeken.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

In de frequente kleine toetsen komen hoofdzakelijk vocabularium en grammatica buiten zinsverband aan bod. In de herhalings-toetsen en de examens is er een beter evenwicht tussen de verschillende leerplancomponenten, ook met aandacht voor leesvaardigheid. Maar ook hier krijgt in het grammaticagedeelte de bevraging van morfologische en syntactische items buiten zins- en tekstverband nog een te groot gewicht. De bevraging over lectuur omvat realia, tekstbespreking, stilistiek, vertaling en grammaticale verklaring. De opdracht voor leesvaardigheid is voldoende gevarieerd. Niet alleen vertaling en grammaticale verklaring, maar ook het verwoorden van tekstbegrip komt aan bod.

Er zijn binnen de vakgroep afspraken over de verschillende items die worden getoetst. Er zijn evenwel geen afspraken over de gewichten van de verschillende leerplancomponenten in de evaluatie. Door een mathematische verrekking van alle toetsen krijgen grammatica en vocabularium een te zwaar gewicht. De kleine toetsen worden vaak nog gedictieerd. De herhalings-toetsen en de examens zijn zeer verzorgd opgesteld, met een puntenverdeling en aanvullend beeldmateriaal.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De lessen verlopen in een aangenaam en dynamisch leerklimaat. De leerlingen zijn actief betrokken. Ze worden aangemoedigd hun antwoorden duidelijk te verwoorden. Bij groepswork wordt het werktempo onvoldoende afgebakend en bewaakt. In geval van lectuuroopdrachten blijkt het gebrek aan een systematische leesmethode. Leerlingen missen de strategieën om, onder meer via afbakening van woordgroepen en tekstmarkeringen, zelfstandig de problemen op te lossen.

Preventief zijn er afspraken, studietips en leeroverzichten. De leerlingen weten voldoende wat ze moeten kennen en kunnen voor de voorbereiding van hun toetsen. Verder zijn de leraren verantwoordelijk voor de extra begeleiding en ondersteuning van de leerlingen. Voor algemene studiebegeleiding kunnen de leerlingen terecht bij de studiecoaches.

De leerlingenresultaten zijn globaal goed tot zeer goed. De meeste leerlingen zijn gemotiveerd en bekwaam om goede prestaties te leveren.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school stelt twee vaklokalen ter beschikking, waarin een deel van de lessen Grieks plaatsvindt. De vaklokalen zijn uitgerust met een digitaal bord. In de andere lokalen zijn een pc, beamer en projectiemogelijkheid voorhanden. De leraren maken intensief gebruik van deze uitrusting, vooral voor de projectie van het bordboek en tekstmateriaal, digitale presentaties en aanvullend beeldmateriaal. Voor de visuele ondersteuning van de lessen lectuur is dat minder het geval. Het opstellen van het les- en evaluatiemateriaal gebeurt in het eerste leerjaar met een Griekse letterfont. In het tweede leerjaar gebeurt dat – weliswaar verzorgd – nog handgeschreven.

Op het digitale schoolplatform posten de leraren lesmateriaal, maar hier blijkt een gebrek aan gelijkgerichtheid, zowel in het aanbod als in de structuur. Dit kan leiden tot mogelijk onduidelijke situaties wanneer leerlingen het lesmateriaal willen raadplegen.

De leerlingen beschikken over voldoende ICT-vaardigheden voor het opzoeken en verwerken van digitaal les- en werkmateriaal.

Deskundigheidsbevordering
Overleg

Heel wat leraren van de grote vakgroep geven les in de drie graden. Er worden informeel een aantal afspraken gemaakt en de leraren in parallelle lesgroepen zijn voldoende op de hoogte van behandelde leerinhouden. Op geregelde basis zijn er formele vakvergaderingen waarin een aantal school- en vakgebonden items wordt besproken, onder meer de evaluatie. Het overleg gebeurt evenwel met te veel respect voor elkaars les- en evaluatiepraktijk, zodat het nog niet steeds leidt tot onderlinge afstemming. De aanwezige expertise van de leraren wordt nog onvoldoende benut voor een verdere verrijking van de leerplanrealisatie. De vakgroep geeft aan nog zoekende te zijn voor een correcte benadering van het valentieperspectief in de vernieuwde leerplannen.

4.1.1.6 Latijn in aso derde graad in de studierichtingen Grieks-Latijn, Latijn-moderne talen, Latijn-wetenschappen en Latijn-wiskunde (leerplan D/2006/0279/038)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet. De evaluatie is voldoende valide. De vereiste materiële middelen zijn beschikbaar.

Onderwijsaanbod	De leerplaninhouden worden in voldoende mate gerealiseerd. Voor de
<i>Volledigheid</i>	leerplancomponent taal herhalen de leerlingen intensief maar op zelfstandige
<i>Evenwicht</i>	basis de grammatica en het vocabularium van de eerste en tweede graad. De
<i>Beheersingsniveau</i>	verwerking ervan gebeurt, net zoals in de andere graden, buiten
<i>Samenhang</i>	lectuurverband.

Voor lectuur worden alle leerplanaspecten en genres behandeld. Er zijn onderlinge afspraken over de spreiding ervan over de beide leerjaren, maar elke leraar bepaalt de eigen tekstkeuze. Deze spreiding is evenwel niet optimaal, zodat het juridische genre slechts met de lectuur van een aantal rechtsadagia wordt ondersteund. De leraren werken overwegend met eigen lesmateriaal, dat degelijk en zeer verzorgd is uitgewerkt. Dat omvat per leerplanaspect een inleiding, realia, tekstmateriaal, tekstbespreking, actualisering en receptie. Op deze manier krijgen de leerlingen een rijk, gevarieerd en genuanceerd aanbod. Er is evenwel binnen de vakgroep geen systematische lectuurmethode uitgewerkt. Er is alleen een document met een aantal doelstellingen en wenken uit het leerplan ter beschikking. In de praktijk hanteren de leraren de lineaire leesmethode, maar door gebrek aan systematiek gaat weinig aandacht naar onder meer de afbakening van woordgroepen en de valentiewaarde. De leerlingen verwerven voldoende leeservaring, maar globaal wordt het lezen nog te weinig benut voor de verwerving en verwerking van de leerinhouden grammatica en vocabularium. Het leesproces verloopt over het algemeen vertaalgericht, met aandacht voor tekstbegrip en correct Nederlands. Door het (veelvuldig) hernemen van de vertaling komt bij de leerlingen het tekstbegrip veeleer tot stand uit het Nederlands dan uit de Latijnse brontekst.

Het realiseren van de specifieke eindtermen over onderzoekscompetentie wordt in de tweede graad voorbereid met kleinere opdrachten waarin de verschillende fasen van leren onderzoeken aan bod komen. De onderzoekscompetentie wordt uitgewerkt in een groepsopdracht in het tweede leerjaar. Op schoolniveau is een sjabloon ontwikkeld waarin zowel het proces als het product in verschillende onderzoekstappen een plaats krijgen. De leraren begeleiden en volgen dat proces nauwgezet op. Het geheel resulteert in een digitale presentatie, peerevaluatie en reflectiemoment.

Evaluatiepraktijk	In de frequente kleine toetsen komen hoofdzakelijk vocabularium en
<i>Evenwicht</i>	grammatica buiten zinsverband aan bod. De herhalingstoetsen en de examens
<i>Volledigheid</i>	zijn volledig gericht op lectuur en realia, tekstbespreking, stilistiek, vertaling en
<i>Beheersingsniveau</i>	grammaticale verklaring. Ook leesvaardigheid wordt geregeld getoetst, maar de
<i>Transparantie</i>	frequentie kan nog worden opgedreven. De opdrachten hiervoor zijn voldoende genuanceerd. Niet alleen vertaling en grammaticale verklaring, maar ook het verwoorden van tekstbegrip komt aan bod.

Er zijn binnen de vakgroep afspraken over de verschillende items die worden getoetst. Er zijn evenwel geen afspraken over de gewichten van de verschillende leerplancomponenten in de evaluatie. Door een mathematische verrekening van alle toetsen krijgen grammatica en vocabularium een te zwaar gewicht. De kleine toetsen worden vaak nog gedictieerd. De herhalingstoetsen en de examens zijn zeer verzorgd opgesteld, met een puntenverdeling en aanvullend beeldmateriaal.

De evaluatie van de opdrachten voor onderzoekscompetentie verloopt volgens de verschillende fases van het onderzoek. Daarover werden binnen de vakgroep afspraken gemaakt. Het behaalde resultaat wordt verrekend in de cijfers dagelijks werk.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De lessen verlopen in een aangenaam en dynamisch leerklimaat. De leerlingen zijn actief betrokken. Ze worden aangemoedigd hun antwoorden duidelijk te verwoorden. Bij groepswork is het evenwel belangrijk het werktempo te bewaken en af te bakenen. Bij lectuuropdrachten blijkt het gebrek aan een systematische leesmethode. Leerlingen missen de strategieën om, onder meer via afbakening van woordgroepen en tekstmarkeringen, zelfstandig de problemen op te lossen.

Preventief zijn er afspraken, studietips en leeroverzichten. De leerlingen weten voldoende wat ze moeten kennen en kunnen voor de voorbereiding van hun toetsen. Verder zijn de leraren verantwoordelijk voor de extra begeleiding en ondersteuning van de leerlingen. Voor algemene studiebegeleiding kunnen de leerlingen terecht bij de studiecoaches.

De leerlingenresultaten zijn globaal goed tot zeer goed. De meeste leerlingen zijn gemotiveerd en bekwaam om goede prestaties te leveren.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school stelt twee vaklokalen ter beschikking, waarin een deel van de lessen Latijn plaatsvinden. De vaklokalen zijn uitgerust met een digitaal bord. In de andere lokalen zijn een pc, beamer en projectiemogelijkheid voorhanden. De leraren maken intensief gebruik van deze uitrusting, vooral voor de projectie van tekstmateriaal, digitale presentaties en aanvullend beeldmateriaal. Voor de visuele ondersteuning van de lessen lectuur is dat nog minder het geval.

Op het digitale schoolplatform posten de leraren lesmateriaal, maar hier blijkt een gebrek aan gelijkgerichtheid, zowel in het aanbod als in de structuur. Dit kan leiden tot mogelijk onduidelijke situaties wanneer leerlingen het lesmateriaal willen raadplegen.

De leerlingen beschikken over voldoende ICT-vaardigheden voor het opzoeken en verwerken van digitaal les- en werkmateriaal.

Deskundigheidsbevordering Heel wat leraren van de grote vakgroep geven les in de drie graden. Er worden informeel een aantal afspraken gemaakt en de leraren in parallelle lesgroepen zijn voldoende op de hoogte van behandelde leerinhouden. Op geregelde basis zijn er formele vakvergaderingen waarin een aantal school- en vakgebonden items wordt besproken, onder meer de evaluatie. Het overleg gebeurt evenwel met te veel respect voor elkaars les- en evaluatiepraktijk, zodat het nog niet steeds leidt tot onderlinge afstemming. De aanwezige expertise van de leraren wordt nog onvoldoende benut voor een verdere verrijking van de leerplanrealisatie. De vakgroep geeft aan nog zoekende te zijn voor een correcte benadering van het valentieperspectief in de vernieuwde leerplannen.

Overleg

4.1.1.7 Lichamelijke opvoeding in aso tweede en derde graad (leerplannen D/2010/7841/022 en D/2008/7841/039)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet nipt. De uitrusting ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod Hoewel de leerplanrealisatie in grote trekken voldoet, zijn er enkele bijstellingen nodig.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het onderwijsaanbod verschilt per leraar en varieert van zeer goed tot voldoende. Deze grote verschillen hebben vooral te maken met een gebrek aan een gezamenlijke vakvisie en aan communicatie. Er werd wel een deelschoolwerkplan lichamelijke opvoeding ontwikkeld met leerlijnen voor de bewegingsgebonden doelen. Deze planning wordt echter niet steeds gevolgd, waardoor de samenhang in het curriculum in het gedrang komt.

Daarnaast bepaalt het zaalrooster in grote mate het bewegingsaanbod. Dit verschilt per lesgroep, waardoor de leerplanrealisatie een zeer diffuus beeld geeft. Het driewekelijks doorschuifstelsel in de binnen- en buitenaccommodaties resulteert in periodes waarin bewegingsgebieden kortstondig aangeboden worden.

De vaststellingen uit het erkenningsonderzoek zijn dus erg verscheiden. De leerplandoelen rond reflecteren over bewegen, zelfstandig werken en de persoonsdoelen komen niet expliciet aan bod. Leerlingen krijgen afhankelijk van de betrokken leraar kansen om rollen te vervullen, leiding te nemen en geven, samen te overleggen en keuzes te maken, na te gaan of ze vorderingen maken in bepaalde sportdisciplines en om feedback te geven aan elkaar. Het installeren van gezamenlijke leerlijnen voor de bewegingsdoelen rond zelfstandig werken en reflecteren over bewegen, de persoonsgebonden doelen en attitudes is een voorwaarde om uiteindelijk tot het gewenste rendement te komen.

Uitrusting De school beschikt over voldoende sportinfrastructuur en leermiddelen om de verschillende leerplandoelen te realiseren.

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie focust vooral op het meten van bewegingsprestaties. Het uiteindelijke rapportcijfer wordt wel aangepast op basis van prestatievordering, medewerking, attitudes en inzet. De strategieën en criteria die hiervoor gebruikt worden, zijn niet gelijkgericht en evenmin transparant. Er zijn wel individuele leraren die in dit verband vernieuwende initiatieven nemen.
	Op basis van de vakgebonden eindtermen kan een evaluatiesysteem worden uitgewerkt met gezamenlijke en gelijkgerichte evaluatie-inhouden, observatiepunten en evaluatiecriteria met een opbouw over de graden heen. Bovendien biedt het rapportstelsel de mogelijkheid om de rapportage volgens een meer vakspecifieke opsplitsing in de rapporten op te nemen. De rapportcijfers zouden hierdoor zeker een grotere signaalfunctie vervullen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen verlopen in een taakgericht en veilig leerklimaat. Algemeen is er een goed contact tussen leraren en leerlingen. Er gaat aandacht naar het nauwgezet naleven van de afspraken. De leerlingen zetten zich op een gemotiveerde manier in. Voor leerlingen die om medische redenen niet deelnemen, worden zinvolle taken gegeven.
	De remediëring bestaat uit de onmiddellijke bijsturing van de leerlingen tijdens de lessen. In structurele remediëringlessen wordt niet voorzien. Voor fysiek zwakke én sterke leerlingen bestaan geen overkoepelende vakafspraken in verband met differentiatie, remediëring en evaluatie. De extramurale activiteiten worden sterk gepromoot en kennen een grote participatiegraad bij de leerlingen.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De invloed van de formele vakgroepwerking op de leerplanrealisatie is beperkt. Het informeel overleg primeert en levert een belangrijke bijdrage tot een degelijke praktische organisatie van de lessen en de extramurale activiteiten. Inhoudelijke thema's krijgen minder aandacht, waardoor de vakgroepleden een zeer uiteenlopende visie op lichamelijke opvoeding hebben en daar ook naar handelen. De professionalisering is beperkt tot vakspecifieke nascholing en verschilt per leraar. Voor de verdere afstemming van het onderwijsaanbod op de leerplandoelen en op het vakconcept zijn professionaliseringsinitiatieven nodig.

4.1.1.8 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en de planning staan garant voor een kwaliteitsvolle invulling van de inspanningsverplichting voor VOET. De VOET-werking kadert binnen de vier opvoedingsdoelen: vrijheid, verantwoordelijkheid, verbondenheid en zingeving. En is te plaatsen binnen de traditie van een brede vorming en extra-curriculaire activiteiten.
Doelgerichtheid	De school heeft bij de invoering van de nieuwe VOET een actieplan uitgetekend op basis van een brainstormsessie met alle leraren. Dit plan heeft geleid tot een overzicht van de mate waarin de VOET bij alle leerlingengroepen worden nagestreefd. Op schoolniveau gebeurden vervolgens een aantal bijsturingen door de vernieuwing of verdieping van enkele projecten. Zo werden bijvoorbeeld de tekorten rond ICT en mediawijsheid aangepakt. De pastorale groep had een groot aandeel in de aanpassingen in projecten rond zelfontplooiing in de derde graad. De vakwerkgroepen werden geïnformeerd en aangespoord om bij te sturen vanuit de vakken op basis van de leerplandoelen.
Ondersteuning	De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat voor wat het nastreven van de VOET betreft. De pedagogisch directeur neemt heel wat praktisch en organisatorisch werk op zich. Ze zorgt ook voor de inhoudelijke ondersteuning. De school kent een lange traditie van extramurale activiteiten en projecten, die tot stand komen met veel inzet van het personeelsteam en met waardering van de schoolleiding. De school zorgt voor de nodige communicatie, onder meer via de berichten en de personeelsvergaderingen. Hierbij verkent de school ook nieuwe communicatiewegen zoals sociale media. De VOET-werking is nog niet overzichtelijk in kaart gebracht in een schoolbrede planning. De planning gebeurt nu via de schoolkalender en het schoolwerkplan. Een regelmatige update dringt zich op, samen met een continue communicatie over de informatie die hieruit gefilterd wordt.
Doeltreffendheid	Er worden meerdere aspecten van de VOET-werking geëvalueerd en dit leidt geregeld tot duidelijke conclusies en bijsturingen. Voor de projecten gebeurt de evaluatie per project en leidt ze vooral tot bijsturingen in functie van de opvoedingsdoelen. De invulling van de VOET-werking binnen de vakken wordt momenteel veeleer formeel dan inhoudelijk opgevolgd.
Ontwikkeling	Er waren nog weinig professionaliseringsinitiatieven gericht op het volledige schoolteam, wel op het niveau van de directie en het middenkader. Sommige personeelsleden volgen nascholing binnen een aantal domeinen die raken aan VOET. Dit kadert echter niet in een traject dat leidt tot een breed gedragen aanpak.

Uitvoering Lichamelijke gezondheid en veiligheid	Deze context is verankerd in de schoolvisie en in de dagelijkse schoolwerking. Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd. Ze komen impliciet aan bod binnen projecten en vakken van de basisvorming zoals lichamelijke opvoeding, waardoor alle leerlingen bereikt worden. De school organiseert ook meerdaagse extramurale projecten, waarin VOET uit deze context aan bod komen. Ze levert heel wat inspanningen rond gezondheid, beweging, veiligheid en verkeer.
Mentale gezondheid	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij alle leerlingen nagestreefd binnen projecten en vakken. De school wil haar leerlingen vormen tot mentaal sterke personen. Bij dit streven naar weerbaarheid en omgaan met emoties en problemen spelen onder meer de graadcoördinatoren een belangrijke rol. Ook heel wat vakken leveren een substantiële bijdrage.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Ze steunt daarbij vooral op de verslagen van de deskundigen, waaronder de externe dienst. De interne dienst maakt risicoanalyses en levert inspanningen om bijkomende tekorten op te sporen, maar dit gebeurt nog veeleer fragmentarisch of thematisch dan globaal en systematisch. De school neemt de gekende tekorten wel systematisch op in het globaal preventieplan en in het jaaractieplan. Aan kleine ingrepen wordt snel gevolg gegeven, voor de grotere aanpassingen plant de school een budget om deze planmatig weg te werken. Het comité voor preventie en bescherming op het werk behartigt de taken met betrekking tot het welzijnsbeleid. Het personeel wordt ingelicht, maar niet iedereen neemt zijn verantwoordelijkheid op om op het eigen niveau mee vorm te geven aan het veiligheids- en welzijnsbeleid.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de externe en de interne dienst blijken nog tekorten op het vlak van de bewoonbaarheid en veiligheid en gezondheid en hygiëne. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren is opgenomen in de planning.

De vaststellingen die terug te vinden zijn in de documenten van de deskundigen, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Tijdens het bezoek ter plaatse blijkt nog dat de controle van de gasinstallatie niet voldoende frequent gebeurt. De beschermkappen op de kolomboormachines in het lokaal techniek zijn verwijderd. Het aantal toiletten voor de leerlingen is lager dan de norm, maar de interne dienst stelt na een eigen onderzoek dat er zich geen problemen voordoen wat wachtrijen betreft. De school start op korte termijn met de bouw van een nieuw sanitair blok, waardoor het aantal toiletten licht zal stijgen en een aangepast toegankelijk toilet beschikbaar wordt. De toiletten voor het personeel zijn gedeeltelijk gescheiden, maar de attitude om ze als dusdanig te gebruiken is nog niet ingeburgerd.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de instelling tekorten opspoorde en aanpakt, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatiegegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Aanvangsbegeleiding

Doelgerichtheid De aanvangsbegeleiding is zeer sterk gekoppeld aan de pedagogische visie van de school en doet een beroep op een groot engagement van beginnende leraren. Over de schooljaren heen is de begeleiding stapsgewijs en gestructureerd gegroeid. Dit resulteerde in een uitgebreid en getrappt begeleidingstraject.

Het begeleidingstraject voldoet aan twee belangrijke doelen: het vlot instromen van leraren in de schoolwerking en een aanzet geven tot een blijvend professioneel reflecteren.

Het coachen van de talrijke beginnende leraren is de verantwoordelijkheid van de pedagogisch directeur, twee mentoren per graad en de vakverantwoordelijken. Over de taakverdeling tussen de mentoren en de directeur zijn er heldere afspraken in verband met de ondersteuning, de coaching en de evaluatie. De mentoren zijn niet betrokken bij de evaluatie. Bij de evaluatiegesprekken krijgen de leraren de evaluatiecriteria vooraf, zodat ze zich degelijk kunnen voorbereiden.

Ondersteuning De aanvangsbegeleiding is uitgewerkt op verschillende niveaus, met name binnen de vorming van het eigen schoolbestuur, de scholengemeenschap en de school. Hierbij staan een aantal aspecten zoals de schoolvisie, leerlingbegeleiding, leerplanrealisatie, evaluatie, klasmanagement en oudercontacten centraal.

Op schoolniveau zijn een draaiboek en een traject dat over drie schooljaren loopt, uitgeschreven. De informatie verloopt via een onthaalbrochure, een vademecum, een functiebeschrijving voor de leraar en het arbeidsreglement. Er is wekelijks overleg met de beginnende leraren.

De mentoren volgen eveneens een opleiding in het vormingscentrum van het schoolbestuur en binnen de scholengemeenschap. Ze overleggen over de begeleiding wekelijks met de pedagogisch directeur.

Er is een gemeenschappelijk sjabloon voor het opvolgen van de startende leraren uitgewerkt. Naast de directie volgen ook de mentoren een aantal lessen. De feedback helpt de beginnende collega te reflecteren over het eigen onderwijskundig functioneren. Voor de vakgebonden ondersteuning zijn de collega's uit de betrokken vakgroepen de aanspreekpunten.

Voor vervangende leraren en stagiairs zijn de ondersteuning en de informatie erop gericht dat ze snel de organisatie van de school leren kennen.

Doeltreffendheid De effecten van de aanvangsbegeleiding worden niet systematisch in kaart gebracht. De aanvangsbegeleiding gebeurt zeer gericht aan de hand van het vastgelegd begeleidingstraject en het stappenplan. Via de lesbezoeken door de directie en de mentoren en de daaraan gekoppelde functionerings- en evaluatiegesprekken is er wel een duidelijk zicht op de groei en de evolutie van de beginnende leraren.

Bij de aanwerving van nieuwe leraren hecht de directie veel belang aan motivatie en betrokkenheid en aan vakkennis. Zo worden recentelijk gesprekken met kandidaatleraren voor moderne vreemde talen in de doeltaal gevoerd.

De meeste nieuwe leraren geven aan dat de aanvangsbegeleiding een effectieve ondersteuning biedt. Voor een aantal is de brug tussen de globale begeleiding van de mentoren en de opvang binnen de vakgroep niet altijd even duidelijk en functioneel.

Ontwikkeling Toekomstinitiatieven binnen de aanvangsbegeleiding zijn gericht op de verdere uitbouw van collegiale consultatie. Het visiteren van elkaars lessen vindt gemakkelijk ingang bij beginnende leraren. Het schoolbeleid moedigt recentelijk ook bij (meer) ervaren leraren collegiale lesbezoeken aan.

5.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school heeft een sterk gedragen en uitgebouwde visie op leerlingenbegeleiding gebaseerd op het opvoedingsproject van de Don Bosco-scholen. Deze visie is opgedeeld in de componenten leezorg en leefzorg. Binnen leezorg (leerbegeleiding) is een sterk uitgebouwd zorgbeleid aanwezig met een duidelijke rolverdeling binnen de verschillende niveaus van het zorgcontinuüm. Zowel de preventieve basiszorg als de verhoogde zorg concretiseert de school met duidelijk geformuleerde doelstellingen en acties. De school bouwt in haar beleid op het vlak van leerbegeleiding doelgericht een kwaliteitscirkel in.

Ondersteuning De school biedt een brede ondersteuning op schoolniveau via een pedagogisch (adjunct)-directeur, graadcoördinatoren (leerlingenbegeleiding), leercoaches (leren leren) en via de pedagogische cel, die beleidsmatig pedagogische werkpunten bepaalt en uitwerkt. Daarnaast investeert de school in avondstudie, begeleidende studie, inhaallessen (wiskunde, Frans, Latijn) en uren leren leren in de eerste graad. De ondersteuning op klasniveau gebeurt vanaf dit schooljaar voornamelijk door de leercoaches, die de klasleraren ondersteunen bij de uitbouw van leren leren binnen hun klaspraktijk en daarnaast gerichte begeleidingstrajecten doorlopen met individuele leerlingen na doorverwijzing. Maandelijks vinden er begeleidende klassenraden (voor de hoofdvakken) plaats waarin de klasleraar een coördinerende rol vervult. De school beschikt over goed uitgebouwde leerlingendossiers die gevoed worden door zowel klasleraren als de leerbegeleiders. De school voert een gericht beleid voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, wat tot uiting komt

in het aanreiken van CORDI-maatregelen (compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen).

Doeltreffendheid Vooral de begeleidende klassenraden vormen het forum waar de doeltreffendheid van de leerbegeleiding aan de orde is. De klassenraden voorafgaand aan het kerstrapport vormen een belangrijk moment in het geheel van de leerbegeleiding. De klassenraad beslist dan over een gericht remediëringsbeleid via individuele remediëringsfiches. Deze fiches zijn gebaseerd op een duidelijk remediëringskader. De afgesproken remediëringsinitiatieven zijn echter nog leraarafhankelijk, met verschillen qua diepgang en impact. Een procesmatige kwaliteitsbewaking op de rol van klasleraar blijft beperkt, waardoor er onvoldoende bewaking en verbreding is van de curatieve leerbegeleiding op leraren- en klasniveau. De school verschaft ook tussentijds en informeel gerichte adviezen aan de leerling in verband met hun vervolgtraject. Het succes van dit remediëringsbeleid en deze (tussentijdse) advisering vertaalt zich in het hoge aantal A-attesten binnen de school. De preventieve leerbegeleiding gebeurt door de vakleraar en de klasleraar. Dit concretiseren ze door het bewaken van een 'goede basisdidactiek', hanteren van differentiatievormen, gespreide evaluatie, opstellen en delen van didactisch materiaal en evaluaties. De kwaliteitsbewaking hiervan is overgelaten aan de vakgroepen en gebeurt met verschillende ontwikkelsnelheden. Met de komst van de leercoaches worden de verschillende initiatieven rond leren leren, die voornamelijk voorkomen binnen de eerste graad, gebundeld en geanalyseerd.

De school heeft haar visie op het talenbeleid vooral vertaald naar taalzorg in de eerste graad en naar het stimuleren en ondersteunen van taalkwaliteit in de hele school. Het schoolteam detecteert de talige noden van de leerlingen door middel van een taalscreening van alle leerlingen in het eerste leerjaar. Indien de resultaten daar aanleiding toe geven, treft de school maatregelen die aansluiten bij de noden van de betrokken leerling. De meeste vakgroepen zorgen ervoor dat het lesmateriaal en de evaluatiepraktijk voldoende afgestemd zijn op het talige niveau van de leerlingen. Het vak Nederlands speelt een belangrijke rol bij het stimuleren, het bewaken en het verwerven van vaktaal, schooltaal en instructietaal. De vakgroep tracht hierbij ook de andere vakgroepen te ondersteunen en stimuleren. De beleidsmatige verwachtingen naar de andere vakgroepen om te werken aan vaktaal en instructietaal worden veeleer algemeen en impliciet gesteld. Toch besteden heel wat vakgroepen hieraan aandacht. Werk- en groepeeringsvormen die de communicatie en de interactie tussen de leerlingen bevorderen, zijn echter nog geen gemeengoed. Professionalisering inzake talenbeleid bleef tot nog toe beperkt. De school evalueert de kwaliteit van de organisatie en de uitvoering van het talenbeleid nog niet.

Ontwikkeling De leerbegeleiding wordt gekenmerkt door een sterke ontwikkeling en dynamiek. Zo zet de school sinds vorig schooljaar sterk in op een vernieuwde evaluatievisie, -praktijk en -rapportering, het aanstellen van leercoaches en het uitbouwen van leren leren in de hogere graden. Initiatieven als het faciliteren van co-teaching zijn echter sterk leraarafhankelijk en ook de kwaliteitszorg

binnen leerzorg op lerarenniveau staat nog in de kinderschoenen waardoor onvoldoende gelijkgerichtheid binnen het remediëringsbeleid ontstaat. De school is zich bewust van de verschillende ontwikkelsnelheden en zet eerste stappen om bij haar zorgbeleid meer gegevens te verzamelen en de kwaliteitscirkel beter te sluiten.

5.3 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid Sinds enkele jaren werkt de school planmatig aan de herziening van de evaluatiepraktijk. Die bijsturing werd opgestart na een sterkte-zwakteanalyse van de toenmalige evaluatie. Belangrijke drijfveren voor de opstart van dit traject waren onder meer de leerplangerichtheid van de evaluatie en het realiseren van een werkbare spreiding van de evaluatiemomenten voor de leerlingen, met het behoud van de voordelen van gespreide evaluatie én examens. Ook feedback van ouders speelde een rol in de beslissing tot herwerking van de evaluatiepraktijk.

De school kadert haar evaluatiebeleid in een gedegen visie, met als belangrijkste doelstellingen het zichtbaar maken van de evolutie van de leerling, het bijsturen van het leerproces, het verbeteren van het onderwijsproces en ten slotte het beoordelen en het oriënteren van de leerling met de leerplandoelen als referentiekader.

De vakgroepen hebben de verantwoordelijkheid om de visie te concretiseren in afspraken over het evenwicht in de verhouding tussen kennis en vaardigheden en tussen gespreide evaluatiemomenten en examens. De vakgroepen werken hun evaluatiepraktijk uit onder leiding en begeleiding van de graadcoördinatoren en de directie. Een aantal concrete, gefaseerde doelstellingen werd opgenomen in het schoolontwikkelingsplan en het jaaractieplan.

Er zijn ook aanbevelingen en richtlijnen rond attitudebeoordeling, het stimuleren van zelf- en peerevaluatie, het gebruik van de planningsagenda voor toetsen, permanente evaluatie voor een aantal vakken, feedback en rapportcommentaren en dergelijke.

Ondersteuning De school neemt talrijke initiatieven om de evaluatiepraktijk te ondersteunen. Als motor van het veranderingstraject heeft de pedagogische cel een adviserende en inhoudelijk sturende rol. In aanwezigheid van directie en graadcoördinatoren en met vertegenwoordiging van de verschillende graden en vakgroepen, werken de leden van deze cel aan de ontwikkeling van beleidslijnen rond evaluatie. Dit gebeurt soms apart voor de eerste graad en bovenbouw en geregeld ook samen. Interne en externe expertise wordt ten volle ingezet.

Voor de eerste en tweede graad is er een apart attituderapport voor de beoordeling van de niet-vakgebonden attitudes. Voor de administratie en rapportering is een digitaal platform in gebruik. Het omvat naast een

puntensysteem ook een school- en planningsagenda, ten behoeve van een werkbaar spreiding van toetsen. Ook de ouders kunnen het systeem raadplegen, zowel voor het dagelijks werk als voor de examens. Sinds kort hebben ze, net als de leerlingen, de mogelijkheid om online schriftelijk te reageren op de schoolprestaties van hun kind. De school nodigt de ouders geregeld uit op oudercontacten voor de bespreking van de schoolprestaties van hun kind.

Doeltreffendheid Nog niet alle doelstellingen die de school zichzelf stelde voor de evaluatiepraktijk zijn gerealiseerd. Daarvoor is het veranderingstraject van te recente datum. Toch is het duidelijk dat een aantal doelen nu al behaald werden. Dit is onder andere grotendeels het geval voor het wegwerken van de nadelen van een rigoureuze planning met grote herhalingstoetsen. Ook een werkbaar spreiding van de beoordelingsmomenten voor de leerlingen werd ten dele bereikt. Voor de meeste doelstellingen vertoont de huidige stand van zaken een gemengd beeld. Zo blijkt uit het erkenningsonderzoek dat de mate waarin leerplannericht geëvalueerd wordt algemeen genomen voldoet voor bijna alle onderzochte vakken. Toch zijn er vak- of leraarafhankelijk nog verschillen en is er nog ruimte om de dynamiek die vanuit de pedagogische cel op gang gebracht werd te veralgemenen. Dat geldt zeker ook voor het bijsturen van het onderwijsleerproces op basis van bevindingen uit de evaluatiepraktijk. De zelfanalyse van de vakgroepen blijkt in veel gevallen nog onvoldoende.

De school verzamelt en analyseert gegevens o.m. over leerprestaties, attestering en resultaten in het vervolgonderwijs. Uit de cijfers blijken gunstige resultaten. De weinige uitgestelde beslissingen zijn conform de geest van de regelgeving. De school voldoet aan de motiveringsplicht van B- en C-attesten. Dikwijls is er verwijzing naar de aangeboden remediëring, maar niet in alle gevallen.

Ontwikkeling De school scoort hoog voor ontwikkelingsgerichtheid van de evaluatiepraktijk op beleidsniveau. Getuige daarvan is de opstart van de herwerking van de evaluatiepraktijk een aantal jaren geleden en de dynamiek waarmee dit gebeurt. Het interne en externe opleidingsaanbod, de samenwerking met universiteiten en pedagogische begeleidingsdienst versterken die dynamiek nog. De veranderingsbereidheid van de voortrekkers van deze werkgroep strekken tot navolging bij alle vakgroepen. Ook bij heel wat individuele leraren is er veel expertise.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het pedagogisch geheel Don Bosco te Zwijnaarde wordt geleid door een gedreven team van twee directeurs en twee adjunct-directeurs. De directeur en de adjunct-directeur van de bovenbouw zijn nieuw in hun functie sinds 1 september 2015. Zij behoorden voordien wel al tot het directieteam, respectievelijk het middenkader. Naar aanleiding van deze verschuivingen werden de beleidstaken herverdeeld, onder meer met het oog op een nog sterkere integratie van de eerstegraadsschool met de bovenbouw. De nieuwe taakverdeling berust op heldere afspraken die door de personeelsleden gekend zijn. Ze wordt op het einde van het schooljaar geëvalueerd en indien nodig bijgestuurd.

De schoolleiding investeert in gedeeld leiderschap. Ze stelt uren uit het lestijdenpakket ter beschikking voor een middenkader van drie graadcoördinatoren. De graadcoördinatoren en de huismeester vullen het directieteam aan voor het dagelijks bestuur van de school. Een pedagogische cel van personeelsleden uit alle graden fungeert op vrijwillige basis als denktank ter ondersteuning van het schoolbeleid.

Het directieteam slaagt erin het dagelijks functioneren van de school goed te organiseren. Het stelt zich toegankelijk op voor leraren, leerlingen en ouders. Het nieuwe schoolbeleid zet een traditie van participatief en waarderend leiderschap verder, waardoor de personeelsleden sterk betrokken zijn bij het schoolgebeuren. Deze aanpak resulteert in een aangenaam en open schoolklimaat.

Visieontwikkeling Het directieteam werkt vanuit het Salesiaans opvoedingsproject, dat jongeren wil later groeien in vrijheid en zich richt op verantwoordelijkheid, verbondenheid en zingeving. Het verwijst naar een preventieve pedagogische aanpak en een opvoedingsstijl in dialoog. De school wil haar pedagogisch project niet alleen vormgeven in het lesgebonden onderwijs- en leerproces, maar ook in sport, spel en cultuur. Ze kent een jarenlange traditie van middagactiviteiten die leerlingen en leraren samenbrengen buiten de klasmuren. De huidige leerlingenpopulatie is veeleer homogeen en kansrijk. In de nabije toekomst wil de school streven naar een meer heterogene leerlingengroep, die een afspiegeling is van de sociale mix in de samenleving. Ze heeft zich ingeschreven in een begeleidingstraject om de diversiteit van de leerlingenpopulatie te vergroten en de leraren daarop voor te bereiden.

De schoolvisie wordt in het schoolontwikkelingsplan vertaald in strategische en operationele doelen, die leiden tot jaaractieplannen met een tijdpad, evaluaties en bijstellingen. Speerpunten in het huidige schoolbeleid zijn onder meer de implementatie van een nieuw evaluatiebeleid en het versterken van de leerbegeleiding. Met haar evaluatiebeleid wil de school evolueren van een meetcultuur naar een leercultuur. Ze legde een driejarig traject af om de evaluatiepraktijk organisatorisch en inhoudelijk beter te integreren in het

leerproces van de leerlingen.

Om de leerbegeleiding te versterken, stelt de schoolleiding bijkomende uren uit het lestijdenpakket ter beschikking. De niet-lesuren voor klassenraden werden omgezet in effectieve lestijden die kleinere lesgroepen mogelijk maken, in begeleidingsuren voor drie leercoaches en in structurele inhaallessen. Andere schoolprioriteiten zijn het optimaliseren van de leer- en werkomgeving, de professionalisering, het welbevinden van de personeelsleden en het uitbouwen van de pas opgerichte studierichting Sportwetenschappen.

De schoolleiding zorgt voor ondersteuning van het lerarenteam bij het vertalen van de beleidsopties naar de klaspraktijk. Ze investeert in uitrusting die afgestemd is op de leerplanrealisatie. Ze zet in op aanvangsbegeleiding en deskundigheidsbevordering en voert met alle leraren functioneringsgesprekken. Vormingstrajecten, ICT-ondersteuning en mentorschap bieden de leraren houvast. Sinds de vorige doorlichting kreeg de vakgroepwerking meer structuur en investeert de school in vakcoördinatoren. Er is echter weinig beleidsmatige aansturing en opvolging van de vakgroepwerking. Daardoor ontwikkelen de vakgroepen zich met verschillende snelheden. In een aantal vakgroepen handelen de leraren autonoom en te weinig vanuit een samenhangend en gelijkgericht perspectief. Voor sommige vakken leidt dit tot een minder kwaliteitsvolle leerplanrealisatie. De schoolleiding beseft dat ze de vakgroepwerking meer zal moeten aansturen en de leerplanrealisatie voor sommige vakken sterker zal moeten opvolgen.

Besluitvorming Het directieteam beschouwt participatieve besluitvorming als een belangrijke hefboom voor de schoolwerking. De decretaal verplichte participatieorganen functioneren conform de regelgeving. Transparante structuren en open communicatie zorgen ervoor dat leraren, leerlingen en ouders gebruikmaken van hun inspraakmogelijkheden in diverse fora. De personeelsleden engageren zich in de pedagogische cel, de personeelsraad, de ondernemingsraad en in talrijke werkgroepen, die de schoolwerking mee vorm geven. Er zijn actieve leerlingenraden per graad met gekozen vertegenwoordigers. De schooldirectie neemt de voorstellen van de leerlingen ter harte. Slechts weinig ouders stellen zich kandidaat als vertegenwoordiger in de schoolraad; wel is er een actieve ouderraad.

Kwaliteitszorg De school heeft aandacht voor kwaliteitszorg. Ze verzamelt en analyseert gegevens over de beginsituatie van haar leerlingen, de leerprestaties, de leerlingenstromen en de resultaten in het vervolgonderwijs. Ze koppelt daaraan doeltreffende acties met het oog op studiebegeleiding en -oriëntering. De schoolwerking wordt geëvalueerd binnen het directieteam, in de participatieorganen en tijdens geregelde bevestigingen bij personeel, leerlingen en ouders. Werk- en projectgroepen zetten concrete doelen voorop, evalueren hun werking en sturen bij waar nodig. De school stelt zich ook open voor externe beoordeling en feedback, onder meer door deelname aan onderzoeken over leerlingenprestaties. Dat kwaliteitsdenken vindt slechts geleidelijk ingang in de vakgroepen, waardoor het uitwisselen van interne expertise nog te beperkt gebeurt. De individuele leraren streven weliswaar naar kwaliteitsvol onderwijs, maar ze delen hun competenties nog te weinig in de nochtans

collegiale schoolcultuur.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de onderzoekscompetentie in de pool Moderne talen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De taakbekommernis van het schoolteam.
- De zorg voor het welbevinden van leerlingen en personeel.
- De aanvangsbegeleiding.
- De leerbegeleiding.
- De schoolloopbaanbegeleiding.
- De ontwikkelingsgerichtheid van de evaluatiepraktijk.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het gedreven en waarderend leiderschap.
- De visieontwikkeling in het kader van het pedagogisch project.
- De participatieve besluitvorming.
- De interne en externe communicatie.
- De openheid voor interne en externe feedback.
- De aandacht voor kwaliteitszorg.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De expertisedeling in en tussen de vakgroepen.
- Het verbreden en bewaken van de leerbegeleiding op lerarenniveau.
- De doelgerichtheid van de evaluatiepraktijk op vakniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aansturing en opvolging van de vakgroepen.
- Het bewaken van de gelijkgerichte implementatie van de onderwijskundige processen.

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor **de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.
- voor **de overige erkenningsvoorwaarden**.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Marina DROESSAERT de inspecteur-verslaggever	Eddy De Schryver de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	